

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-957/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola Dašice, okres Pardubice
Sídlo	Sadová 416, 533 03 Dašice
E-mail právnické osoby	zsdasice@volny.cz
IČ	42937515
Identifikátor	600096084
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lada Morávková
Zřizovatel	město Dašice
Místo inspekční činnosti	Sadová 416, 533 03 Dašice
Termín inspekční činnosti	4. až 6. 10. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Dašice, okres Pardubice (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny v souladu se zápisem v rejstříku škol a školských zařízení.

Od poslední inspekční činnosti v roce 2013 došlo ke zvýšení naplněnosti školy ze 46 % na 58 %. Aktuálně z počtu 245 žáků (z toho 165 na 1. stupni) vzdělávaných ve dvanácti třídách tvoří více než jednu třetinu žáci, kteří nejsou místní. Vyučování jsou tři žáci s cizí státní příslušností, speciální vzdělávací potřeby byly na základě dosud platných doporučení školského poradenského zařízení diagnostikovány u 32 žáků, pro dva z nich bylo vzdělávání realizováno podle individuálního vzdělávacího plánu. Jeden žák plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky. Výuka je vedena podle aktualizovaného Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola pro život“.

Během posledních dvou let došlo dvakrát k úpravě nevyššího povoleného počtu žáků ve školní družině (na 90 a následně na 120), a to zejména z důvodu výrazného nárůstu poptávky ze strany zákonných zástupců. Čtyři oddělení byla naplněna téměř na 100 % a zapsanými účastníky byli zejména žáci z nejnižších ročníků 1. stupně. Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Cíle uváděné v Koncepci rozvoje ZŠ Dašice byly stanoveny v roce 2013, tj. po ročním působení ředitelky školy ve funkci. Podrobněji jsou rozpracovány do krátkodobé koncepce pro daný školní rok. Průběžně uskutečňované kroky (v oblasti materiálního rozvoje, personálního zabezpečení, vzdělávacího procesu aj.) jsou zaznamenány a odůvodněny ve výročních zprávách o činnosti školy. Bližší uvedení strategií a indikátorů vedoucích k dosažení plánovaných záměrů však není zřejmé, stejně jako zpřístupnění koncepce dalším aktérům vzdělávacího procesu. Dokumentace školy a školní vzdělávací programy byly zpracovány v souladu s platnými předpisy a legislativou. Žáci mají možnost podílet se svými podněty a připomínkami na činnosti školy prostřednictvím Rady starších žáků. Aktivně připravují a organizují např. program pro děti z mateřských škol a pro nejmladší spolužáky k seznámení se s prostředím školy.

V pedagogickém sboru, který kromě ředitelky školy a její zástupkyně tvoří 20 pedagogů, dochází každoročně ke změně ve složení kolektivu. Častou příčinou jsou odchody dojíždějících učitelů na pracovní místa v jejich bydlišti. Prioritou vedení školy je stabilizovat kolektiv, například cílenými programy hledá s pedagogy cesty k ustálení sboru (vytvoření myšlenkové mapy na téma Profil pedagoga ZŠ Dašice). Výstupy jsou námětem pro další vzdělávání pedagogických pracovníků nebo téma pro realizaci školních projektů. Kontrolní a hospitační činnost je promyšlená, mapuje průběh vzdělávacího procesu u jednotlivých vyučujících i klima třídních kolektivů. Osvědčily se vzájemné hospitace pedagogů, umožnění návštěvy ve výuce zákonným zástupcům. Přínosná se jeví i jednání předmětových komisí. Pedagogičtí pracovníci mají zájem aktivně spolupracovat, nově příchozí učitelé mohou konzultovat zvláštnosti vzdělávacího procesu, chodu školy aj. s vedením školy a určenými mentory. Odbornou kvalifikaci si v době inspekční činnosti studiem doplňovalo pět pedagogických pracovníků (dvě učitelky, dvě vychovatelky a asistentka pedagoga). Tato skutečnost neměla nepříznivý vliv na průběh a úroveň vzdělávání žáků. Oborová specializace (aprobace) pro výuku na 2. stupni byla převážně zastoupena, chybělo zajištění pouze některých předmětů výchovného zaměření (např. výtvarné, hudební výchovy). Problematickým se jevílo zabezpečení výuky zejména ve 4. a 5. ročníku vyšším počtem vyučujících a jen nízkou mírou hodin vedených třídním učitelem. Vedení školy dbá, aby na začátku týdne měl třídní učitel výuku ve své třídě a mohl uskutečnit s žáky tzv. komunitní kruh. Přesto je pro žáky náročné přizpůsobit se odlišným pedagogickým stylům, jestliže ve třídě vyučuje osm učitelů.

V dalším vzdělávání pedagogických pracovníků jsou mimo individuální školení upřednostňovány semináře pro celý kolektiv (inkluzivní vzdělávání, čtenářská gramotnost, využití tabletů ve výuce aj.). Některá aktuální témata jsou realizována nejen pro pedagogy, ale pro všechny zaměstnance (např. řešení krizových situací s účastníky vzdělávacího procesu). Nové zkušenosti získalo několik učitelů během stáže ve školách na Slovensku (v rámci zapojení do výzvy MŠMT). Studium k výkonu specializovaných činností absolvovali dosud dva učitelé (koordinátoři sociálně patologických jevů a informačních technologií).

Ředitelka školy zejména v součinnosti se zřizovatelem má zájem na zlepšování prostředí pro vzdělávání. Pro zefektivnění hodin tělesné výchovy, sportovně zaměřených zájmových útvarů atd. bylo celkově inovováno prostředí tělocvičny. Dokončena byla vnější rekonstrukce a zabezpečen vstup do objektu školní družiny (videotelefon). Všechna oddělení (i po navýšení počtu žáků) mají samostatné herny, které byly vybaveny novým nábytkem včetně úložných prostorů pro hry, stavebnice aj. I proto, že škola má možnost využít přírodní prostředí v okolí objektu, poskytuje školní družina žákům podnětné zázemí pro zájmovou činnost. Škole se také daří na základě aktivního zapojení do výzev v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, grantových programů nebo využitím sponzorských darů postupně zařizovat učebny interaktivními tabulemi či datovými projektory, rozšiřovat knižní fond, nově i o anglickou literaturu, vybavit školní dílnu, zakoupena byla keramická pec atd. Škola má jasně dané postupy k zajištění bezpečného prostředí pro vzdělávání žáků. Zařazuje aktivity spojené s dopravní výchovou, poskytováním první pomoci, ve spolupráci s odborníky připravuje žáky na situace, jak se zachovat při mimořádných událostech. Na pravidelných akcích pro žáky se podílejí i složky integrovaného záchranného systému a dokonce i Vězeňské služby Pardubice. Významným partnerem školy je Společnost přátel Základní školy Dašice, která zajišťuje realizaci široké palety zájmových kroužků, přispívá na celoškolní projekty, modernizaci učebních pomůcek, na herní prvky na chodbách a ve třídách aj.

Škola systematicky identifikuje speciální vzdělávací potřeby žáků, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Výchovná poradkyně (bez absolvovaného odpovídajícího studia) zpracovává doporučení z pedagogicko-psychologické diagnostiky a informace průběžně předává pedagogům. Pro žáky jsou vedle individuálních vzdělávacích plánů vypracovávány podle platných postupů také vyrovnávací či podpůrné plány, které vhodně shrnují opatření pro práci v jednotlivých předmětech. Dvěma žákům byla zajištěna podpora asistentek pedagoga. Jejich přínos pro vzdělávání žáků byl patrný. Významná je spolupráce s psycholožkou, která se podílí na řešení výchovných i výukových problémů a je k dispozici žákům, jejich rodičům i pedagogům školy.

Prevenici sociálně patologických jevů věnuje škola komplexní pozornost. Činnosti jsou vedeny podle zpracovaného programu, jsou součástí vyučování a dalších doplňkových akcí pořádaných v průběhu školního roku, např. ve spolupráci s Městskou policií Pardubice. Pro zlepšení vztahů v žákovském kolektivu byla v některých třídách realizována sociometrická šetření, uskutečněny cílené preventivní programy (určité i na celoškolní úrovni). Na podporu některých aktivit (např. Sebepoznání – dobrá volba, Chci vědět, kdo jsi) získala škola finanční prostředky z dotačního programu či příspěvku od zřizovatele. Třídy si sestavují vlastní třídní pravidla, hodnocení a připomínky žáků učitelé řeší na třídnických hodinách nebo v komunitních kruzích. Škola v loňském školním roce řešila problémy s neomluvenými hodinami a záškoláctvím, náznaky šikany a závažné porušování školního řádu. V souvislosti s těmito jevy byla několikrát využita možnost zavedení individuálního výchovného plánu, který stanovoval opatření a postupy pro zainteresované účastníky

vzdělávacího procesu. Posun a zlepšení byl zaznamenán zejména tehdy, když na nápravě spolupracovala rodina žáka.

Školní stravování je pro účastníky vzdělávacího procesu zabezpečeno ve vlastní školní jídelně. Dietní stravování není poskytováno. Dodržování pitného režimu po celý den je zajištěno, během dne mají žáci možnost zakoupení nápojů ve školním bufetu. Škola se zapojila do projektu Obědy pro děti, jehož cílem je pomoci žákům, jejichž rodiče se ocitli v tíživé životní situaci a nemohou si dovolit platit obědy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Stanovené výukové cíle byly v navštívených hodinách na 1. stupni přiměřené věku, dovednostem a schopnostem jednotlivců. Vyučovací proces se vyznačoval množstvím rozmanitých aktivit, což u žáků vyvolávalo spontánní zájem o probírané učivo. Vhodně byly zapojeny mezipředmětové vztahy nebo využity dosavadní zkušenosti žáků. Kromě promyšlené frontální práce byly zařazovány činnosti ve skupinách, občas ve dvojicích. Při řešení úkolů byli zapojeni vždy všichni žáci, někdy řešili problémové otázky, objevovali chybná zadání. Ve výuce byly připravené aktivity doplňovány rozličnými didaktickými pomůckami a prací žáků s interaktivní tabulí. Klíma hospitovaných hodin bylo pro žáky nestresující, příznivé k rozvoji a upevňování jejich sebedůvěry. Komunikace s vyučujícími i se spolužáky byla převážně založena na respektování předem dohodnutých třídních pravidel. Sebevědomí žáků posilovala průběžná pochvala, povzbuzení. Od nejnižších ročníků byla často zaznamenána výzva k sebehodnocení, vrstevnické posouzení ale většinou chybělo. V závěru vyučovacích hodin bylo zpravidla realizováno shrnutí nových poznatků a zhodnocení žakovských výkonů.

Sledované hodiny na 2. stupni měly stanovené přiměřené cíle (v několika případech včetně postojové složky), které se učitelům většinou dařilo naplnit. Vyučující se snažili různými způsoby motivovat a aktivizovat žáky, ti zpravidla prokazovali zájem o probírané učivo. Zaznamenáno bylo využívání jak efektivní frontální práce, tak práce samostatné a ve skupinách, kterou učitelé většinou obohacovali dalšími aktivitami (didaktické pokusy, referáty aj.). Problémové otázky a dílčím způsobem i propojení s reálným životem podněcovaly žáky k přemýšlení a vyvozování souvislostí. Pedagogové je vedli i k samostatnému mluvenému projevu (prezentace názorů, argumentace a obhájení vlastního stanoviska). Při osvojování anglického jazyka žáci prokazovali velmi dobrou úroveň porozumění. Výuka byla vedena převážně v anglickém jazyce s cíleně zvolenými vyučovacími metodami. Procvičování a upevňování učiva bylo často ověřováno samostatnou prací. V případě potřeby byla žákům obvykle poskytována pomoc. Hodnocení výkonu bylo pozitivní a realizováno zejména verbálním způsobem, vzhledem k začátku školního roku byli žáci klasifikováni jen minimálně. V rámci vyučování žáci pracovali především s učebnicí, pracovními listy nebo vhodnými texty k probíraným tématům. Zapojování výpočetní techniky a datových projektorů bylo efektivní. Vzájemné hodnocení žáků bylo registrováno minimálně, malý prostor byl dáván také vlastnímu hodnocení žáků. Diferenciace úkolů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami byla zaznamenána v menší míře. Hlavně z časových důvodů byla jen část navštívených hodin v závěru ukončena shrnutím a zhodnocením.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při přijímání k základnímu vzdělávání ředitelka školy respektuje právní předpisy, byli přijati všichni žáci, jejichž zákonní zástupci podali žádost o přijetí. K bezproblémovému přechodu dětí do 1. ročníku přispívá systematická spolupráce s mateřskými školami (cílené seznamovací návštěvy s prostředím základní školy, informativní schůzky pro rodiče, společné akce dětí a žáků aj.).

Ke zjišťování výsledků vzdělávání pedagogové využívají systém ověřování znalostí žáků vlastními evaluačními nástroji (např. ústní zkoušení, kontrolní práce, vstupní prověrky z vybraných předmětů při přechodu na 2. stupeň a následné porovnání s výsledky na konci školního roku). Ve školním roce 2015/2016 prospěla s vyznamenáním převážná část žáků na 1. stupni (75 %). Zejména v nižších ročnících to byli téměř všichni žáci, což jim dalo možnost zažít pocit úspěchu a bylo pozitivní motivací pro další školní práci. Na 2. stupni byl počet žáků s vyznamenáním nižší (30 %). Výsledky vzdělávání žáků v jednotlivých klasifikačních obdobích vedení školy sice sleduje, avšak bližším rozbořením příčin nižší úspěšnosti žáků v některých ročnících a předmětech (např. v těch, s nimiž žáci nově začínají) se intenzivněji nezabývá. V uplynulém školním roce neprospělo 4,5 % žáků. Část vyučujících cíleně nabízí podporu žákům s rizikem školního neúspěchu opětovným vysvětlením učiva v době pravidelných konzultačních hodin, jiní ponechávají více zodpovědnosti na žácích samotných. Výchovná poradkyně prostřednictvím hospitační činnosti monitoruje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, sleduje jejich hodnocení, dodržování postupů a doporučení poradenských zařízení. Tito žáci se objevovali mezi neúspěšnými jen výjimečně. Vyšší počet neomluvených hodin byl zaznamenán pouze ve dvou třídách na 2. stupni, přičemž na celkovém počtu (174) za uplynulý školní rok se velkou měrou podílelo jen několik žáků. Škola výchovné i prospěchové problémy projednává zejména s konkrétními zákonnými zástupci žáků, využívá výchovné komise, spolupracuje rovněž s orgány sociálně-právní ochrany dětí a v některých případech i policií. Pozitivním zjištěním je, že ve škole převažují motivační výchovná opatření nad těmi, které jsou uplatněny pro porušení povinností stanovených školním řádem.

Žáci se zapojují do různých předmětových soutěží a olympiád. Významnějším úspěchem byl ve školním roce 2015/2016 postup do krajského kola v Zeměpisné olympiádě nebo vítězství ve Florbalovém turnaji nejmenších hvězd. Úspěšní jsou jednotlivci i v soutěžích zaměřených na elektroniku, chemii nebo programování (Praktická elektronika, Hledáme nejlepšího mladého chemika, PRO-WAS Programování atd.).

Vyučování vhodně doplňuje řada školních projektů a aktivit, které se systematicky prolínají celým školním rokem, a to vždy s určitým zaměřením. Pracovní skupiny bývají často tvořeny průřezem všech ročníků. Různorodé složení napomáhá utváření osobnostních postojů, vede žáky k vzájemné pomoci, prezentaci výsledků a přispívá k sounáležitosti se školou. Vloni se žáci zaměřili na české památky zapsané do seznamu UNESCO, letos k osobnosti Karla IV.

Ke zdravému životnímu stylu a zařazení pohybových aktivit do osobního režimu vede škola žáky prostřednictvím předmětů se sportovní tematikou (sportovní hry, pohybové hry, dopravní výchova aj.). Průběžně je vzdělávací proces doplňován dalšími nabízenými sportovními aktivitami (např. plaváním, lyžováním) a současně i zapojením školní družiny do programu MŠMT Hodina pohybu navíc, jehož cílem je zkvalitnit a rozšířit nabídku pohybu a motivovat k němu žáky 1. až 3. ročníku.

Závěry

Hodnocení vývoje

- zkvalitnění materiálních a bezpečnostních podmínek pro vzdělávání,
- získávání nadstandardních finančních prostředků,
- navýšení nejvyššího povoleného počtu žáků ve školní družině a otevření čtyř oddělení,
- nárůst celkového počtu žáků školy.

Silné stránky

- akce školy orientované na dobré prosociální vztahy,
- cíleně zaměřené školní projekty,
- aktivní a úspěšné zapojení do projektové a grantové činnosti,
- příznivé zázemí pro vzdělávací činnost školní družiny.

Slabé stránky

- zpřístupnění koncepčních záměrů a určení strategií k dosažení cílů všem aktérům vzdělávání nebylo zřejmé,
- častá obměna pedagogického sboru,
- vedení výuky v některých třídách 1. stupně vyšším počtem učitelů.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- konkretizovat koncepční záměry a jasně nastavit indikátory jejich dosažení,
- usilovat o stabilizaci pedagogického sboru a zajištění jeho odborné kvalifikovanosti včetně zvýšení počtu specialistů,
- zaměřit se na cílený rozbor příčin nižší úspěšnosti žáků v některých ročnících a předmětech,
- uplatňovat častěji metodu aktivního učení a zaměřit se na upevňování probíraného učiva,
- podněcovat žáky k vrstevnickému hodnocení a starší žáky též k sebehodnocení.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Dašice, okres Pardubice, úplné znění textu ve znění dodatků (poslední s č. 4 ze dne 2. 5. 2013)
2. Rozhodnutí MŠMT ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. MSMT-42916/2012-62, ze dne 31. 10. 2012
3. Jmenování na pracovní místo ředitelky Základní školy Dašice, okres Pardubice, čj. 1515/12, ze dne 30. 7. 2012
4. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. KrÚ 37413/2016, ze dne 17. 5. 2016, s účinností od 1. 9. 2016
5. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola pro život“, čj. 01/2016, platný od 1. 9. 2016
6. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 10. 2016

7. Koncepce rozvoje ZŠ Dašice a Krátkodobá koncepce rozvoje ZŠ Dašice na období 2016-2017
8. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2015/2016, 2016/2017
9. Školní řád platný od 1. 9. 2015 včetně pravidel pro hodnocení vzdělávání žáků platných od 1. 9. 2016
10. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 10. 2016
11. Třídní knihy, školní roky 2015/2016, 2016/2017
12. Přehledy výchovně vzdělávací práce a zápisní lístky, školní rok 2016/2017
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2014/2015, 2015/2016
14. Rozvrh hodin tříd a pedagogů, školní rok 2016/2017
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků ve školním roce 2016/2017
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školní rok 2016/2017
17. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017
18. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2016/2017
19. Přijímací řízení pro školní rok 2016/2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Mgr. Jaroslav Loučka, školní inspektor

Mgr. Jaroslav Loučka v. r.

Mgr. Pavel Skokan, školní inspektor

Mgr. Pavel Skokan v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová v. r.

V Pardubicích 4. 11. 2016

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lada Morávková, ředitelka školy

Mgr. Lada Morávková v. r.

V Dašicích 8. 11. 2016